

29. február - Medzinárodný deň zriedkavých chorôb

Epidemiologická správa

Medzi zriedkavé choroby patria aj **zriedkavé zhubné nádory**, teda tie ktoré majú incidenciu nižšiu ako 6 novodiagnostikovaných prípadov na 100 000 obyvateľov ročne. Jednotlivé zriedkavé nádory nepredstavujú podstatnú časť všetkých onkologických ochorení, avšak spoločne predstavujú až 25 - 30 % a ich podiel na úmrtiach na nádorové ochorenia je 25 %. Ich vedecký výskum, klinické skúšania a schvaľovania nových liekov na zriedkavé nádory nie sú dostatočné. Z tohto dôvodu je prognóza pacientov s diagnostikovaným zriedkavým nádorom horšia ako prognóza pacientov s častým typom rakoviny (Zdroj: <https://www.iarc.who.int/news-events/rare-disease-day-2022-iarc-highlights-the-burden-of-rare-cancers/>).

Kaposiho sarkóm je nádor vychádzajúci z výstelky ciev, v ktorého etiopatogenéze (pôvode vzniku ochorenia) hrá dôležitú úlohu infekcia ľudským herpesvírusom (HHV-8) u pacientov s poruchou imunity. Často postihuje HIV pozitívnych ľudí. V roku 2021 boli na Slovensku diagnostikované 2 prípady ochorenia - u muža vo veku 75-79 rokov a u ženy vo veku 30-34 rokov.

rok	2017	2018	2019	2020	2021
počet diagnostikovaných prípadov	12	10	6	7	2

Výskyt **zhubného nádoru žľazníka** v slovenskej populácii je približne 3 prípady na 100 000 obyvateľov. V roku 2021 bolo diagnostikovaných 114 prípadov u žien a 45 prípadov u mužov. U oboch pohlaví bol najvyšší počet prípadov diagnostikovaných vo vekovej skupine 65-69 rokov.

rok	2017	2018	2019	2020	2021
počet diagnostikovaných prípadov	186	156	145	146	159

Hodgkinova choroba (Hodgkinov lymfóm) je zhubné ochorenie lymfatického tkaniva, na Slovensku sa každoročne diagnostikujú približne 3 prípady na 100 000 obyvateľov. V roku 2021 bolo diagnostikovaných 87 prípadov u žien a 84 prípadov u mužov. Najvyšší počet prípadov bol diagnostikovaný u žien vo vekovej skupine 30-34 rokov a u mužov vo vekovej skupine 65-69 rokov.

rok	2017	2018	2019	2020	2021
počet diagnostikovaných prípadov	168	184	180	166	171

Karcinóm prsníka u mužov je zriedkavým nádorovým ochorením. Na Slovensku sa diagnostikuje približne 50 prípadov ročne, pričom incidencia stúpa najmä po 55. roku života.

rok	2017	2018	2019	2020	2021
počet diagnostikovaných prípadov	60	46	54	44	53

(Zdroj dát v tabuľkách: NCZI a zdravotné poisťovne)

Ďalšími zriedkavými nádormi sú napríklad: karcinóm slinných žliaz, karcinóm pery, karcinóm jazyka, karcinóm hltanu, karcinóm hrtanu, karcinóm penisu, karcinóm vulvy, zhubné nádory mozgu a centrálnej nervovej sústavy.

Viac informácií o zriedkavých nádorových ochoreniach nájdete na webových stránkach:

- <https://www.esmo.org/policy/rare-cancers-working-group/what-are-rare-cancers/definition-of-rare-cancers>
- <https://www.esmo.org/policy/rare-cancers-working-group/what-are-rare-cancers/families-and-list-of-rare-cancers>
- <http://rarecarenet.istitutotumori.mi.it/>

- <https://www.iarc.who.int/news-events/rare-disease-day-2022-iarc-highlights-the-burden-of-rare-cancers/>

Na webovej stránke Národného onkologického inštitútu sú dostupné aj príručky pre pacientov so zriedkavými nádorovými ochoreniami: <https://www.noisk.sk/pacient/onkologicke-ochorenia/pacientske-prirucky>.

Spracovala: Ľudmila Kutáková, konzultant NOI pre epidemiológiu
Dňa: 24.2.2024